

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA WE WROCŁAWIU
50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-43/08/JM

Wrocław, 7.10.2008 r.

DECYZJA RWR 49 /2008

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 134 poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko **Halinie Kasprzyk zam. we Wrocławiu, prowadzącej Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny „Mały Twórca” ul.Chojnowska 4, 53-617 Wrocław**

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po uprawdopodobnieniu stosowania przez tego przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1) ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, polegających na zamieszczaniu we wzorcu umownym oznaczonym nazwą „Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4” następujących postanowień:

- § 3 pkt b) ppkt 4 „(...) wysokość czesnego może ulec zmianie „+” „-” do 10% w zależności od zmiany cen i kosztów ponoszonych przez przedszkole,

- § 3 pkt c) pkt 1 „stawka dzienna za wyżywienie wynosi .... zł, może ona ulec zmianie „+” „-”, do 20% w zależności od zmiany cen żywności i kosztów ponoszonych przez przedszkole,

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone,

i przyjęciu przez wymienionego przedsiębiorcę **zobowiązania do zaniechania tych działań** poprzez:

a) wykreślenie § 3 pkt b) ppkt 4 we wzorcu umownym pn. . „Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4”,

b) nadanie § 3 pkt c) pkt 1 ww. wzorca umownego następującego brzmienia:
„stawka dzienna za wyżywienie wynosi....zł”.

nakłada się obowiązek wykonania tego zobowiązania **do dnia 31 października 2008 r.** poprzez wprowadzenie ww. zmian do obowiązującego wzorca umowy oraz poinformowania wszystkich Rodziców/Opiekunów korzystających z usług Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego

„Mały Twórca” we Wrocławiu o wprowadzonych zmianach (dotyczy dotychczasowych klientów, z którymi umowa jest przedłużana bez podpisywania nowej umowy).

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 134 poz. 939)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
nakłada się na Halinę Kasprzyk, prowadzącą Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny „Mały Twórca” we Wrocławiu, **obowiązek złożenia sprawozdania** o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania **do dnia 30 listopada 2008 r.**

UZASADNIENIE

W związku z działaniami Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów [zw. dalej także Prezesem Urzędu] związanymi z kontrolą wzorców umownych stosowanych przez przedszkola niepubliczne, wrocławska Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadziła czynności kontrolne dotyczące działalności m.in. przedsiębiorcy Haliny Kasprzyk zam. we Wrocławiu, prowadzącej Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny „Mały Twórca” we Wrocławiu. Prezes Urzędu w toku postępowania wyjaśniającego wstępnie ustalił, iż działalność przedsiębiorcy może odbywać się z naruszeniem przepisów prawa uzasadniającym wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Wobec powyższego - Postanowieniem nr 153/2008 z dnia 12 maja 2008 r. - Prezes Urzędu, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez wymienionego przedsiębiorcę, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której stanowi art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1) ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) [zw. dalej także ustawą *o ochronie (...)*] polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym pn. **„Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4”** następujących postanowień:

- § 3 pkt b) ppkt 4 „(...) wysokość czesnego może ulec zmianie „+” „-” do 10% w zależności od zmiany cen i kosztów ponoszonych przez przedszkole,

- § 3 pkt c) pkt 1 „stawka dzienna za wyżywienie wynosi .... zł, może ona ulec zmianie „+” „-”, do 20% w zależności od zmiany cen żywności i kosztów ponoszonych przez przedszkole,

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Ponadto — zgodnie z punktem 2. Postanowienia nr 153/2008 — Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów materiały uzyskane podczas wymienionego wyżej postępowania wyjaśniającego (nr sygn. RWR 403-2/08/ZR).

(dowód: karta 1-6)

I. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Uczestnik postępowania:

System oświaty w Polsce obejmuje – zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm) – przedszkola, które mogą być

zarówno placówkami publicznymi, jak i niepublicznymi (art. 5 ust. 1 ww. ustawy). Jak wynika wprost z preambuły do wymienionej ustawy o systemie oświaty, „oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa”. Świadczenie przez przedszkola edukacji w ramach systemu oświaty jest zatem usługą o charakterze użyteczności publicznej, co potwierdza również wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 5 lutego 2003 r., sygn. akt XVII Ama 36/02, w uzasadnieniu którego Sąd stwierdza m. in., iż przedmiotem działania szkoły niepublicznej są usługi o charakterze użyteczności publicznej, tj. edukacja. Status przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów potwierdza również w odniesieniu do osób prawnych organizujących lub świadczących usługi o charakterze użyteczności publicznej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., sygn. akt III SK 22/04.

Zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz.U. z 2007 r., Nr 155, poz. 1095), a także osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Strona – Halina Kasprzyk zam. we Wrocławiu, jako osoba fizyczna świadcząca usługi edukacyjne o charakterze użyteczności publicznej, jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 lit. a) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny „Mały Twórca” we Wrocławiu, polegającą na prowadzeniu niepublicznego przedszkola na podstawie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonej przez Prezydenta Miasta Wrocławia.
(dowód: karta 3).

2. W związku z prowadzoną działalnością w wyżej wymienionym zakresie przedsiębiorca stosuje w obrocie z konsumentami wzorzec umowy pn. „Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4”, który zawiera m.in. następujące postanowienia:

- § 3 pkt b) ppkt 4 „(...) wysokość czesnego może ulec zmianie „+” „-” do 10% w zależności od zmiany cen i kosztów ponoszonych przez przedszkole,

- § 3 pkt c) pkt 1 „stawka dzienna za wyżywienie wynosi .... zł, może ona ulec zmianie „+” „-”, do 20% w zależności od zmiany cen żywności i kosztów ponoszonych przez przedszkole

(dowód: karta 4-6)

3. W Rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone zamieszczono m.in. następujące klauzule:

- poz. 59 „Czesne w następnych latach studiów może ulec zmianie w związku z uzasadnionym wzrostem kosztów ponoszonych przez uczelnię i zostanie ustalone przez rektora zarządzeniem wiążącym strony umowy przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego.”;
- poz. 547 „Zmiana wysokości czesnego w ciągu roku akademickiego, może nastąpić jedynie proporcjonalnie do oficjalnego wskaźnika wzrostu kosztów utrzymania.”;
- poz. 643 „Wysokość czesnego może ulegać zmianom w zależności od inflacji i aktualnych kosztów kształcenia.”.

4. W trakcie postępowania przedsiębiorca w piśmie z dnia 30 czerwca 2008 r., uznał zarzuty zawarte w Postanowieniu Nr 153/2008 oraz zobowiązał się do:

a) wykreślenia w ww. wzorcu umownym § 3 pkt b) ppkt 4,

b) nadanie § 3 pkt c) pkt 1 tego wzorca umownego następującego brzmienia:

„stawka dzienna za wyżywienie wynosi....zł”.

Jednocześnie przedsiębiorca podał, iż rodzice/opiekunowie o powyższych zmianach zostaną poinformowani poprzez wywieszenie nowego wzorca umownego na tablicy ogłoszeń, a wszystkie umowy już zawarte zostaną aneksowane.

(dowód: karta 8-12)

II. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zagrożenie interesu publicznoprawnego.

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy *o ochronie (...)* jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami korzystającymi z usług Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie *o ochronie (...)*.

Przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ramach niniejszego postępowania postawiono przedsiębiorcy zarzut stosowania niezgodnej z prawem praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym pn. „Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4” zapisów, które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Art. 24 ust. 1 ustawy *o ochronie (...)* stanowi, iż „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — *Kodeks postępowania cywilnego*. (...).”

Przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie, że zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zapisy wzorca umownego „Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4”, stosowanego przez Halinę Kasprzyk, prowadzącą Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu, przy zawieraniu umów dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi

wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*, m.in. pod pozycjami: 59, 547 i 643. Tak więc, aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

1. bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w interes konsumentów,
2. ww. działanie narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1) ustawy *o ochronie (...)*, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. **Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ — 479⁴⁵ *k.p.c.*) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie.** Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie — Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ *k.p.c.* rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 *k.p.c.* Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy **elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego**. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 *k.p.c.*, może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a *u.ok.ik.* [obecnie art. 24] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przedstawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a *u.ok.ik.* znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)”.

Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Ad.1.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów [zw. dalej SOKiK] wielokrotnie kwestionował postanowienia wzorców umów, które przyznawały prawo przedsiębiorcy do podniesienia ceny bez wskazania konkretnej przyczyny oraz bez przyznania konsumentowi jednoczesnego prawa odstąpienia od umowy z odpowiednim terminem wypowiedzenia. Przykładem tego są ww. postanowienia wpisane do Rejestru pod poz. 59, 547 i 643. Sąd uznawał tego rodzaju zapisy za postanowienia o których stanowi art. 385³ pkt 10 kodeksu cywilnego, zgodnie z treścią którego niedozwolonym postanowieniem umownym jest postanowienie uprawniające kontrahenta konsumenta do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w tej umowie, oraz art. 385³ pkt 20 kodeksu cywilnego, zgodnie z treścią którego niedozwolonym postanowieniem umownym jest postanowienie przewidujące uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy.

Przykładowo, w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 5 października 2005 r. sygn. akt XVII Amc 20/05 w sprawie dotyczącej uznania za niedozwolone ww. postanowienia wpisanego do Rejestru pod numerem 643, Sąd stwierdził m.in., że *zakwestionowane postanowienie przyznając Przedsiębiorcy prawo do jednostronnej zmiany wysokości czesnego nie precyzuje okoliczności, w których taka zmiana może nastąpić. Postanowienie to odnosi się wprawdzie do głównego świadczenia konsumenta (wynagrodzenia za świadczone przez Przedsiębiorcę usługi), ale nie zostało sformułowane w sposób jednoznaczny. O ile Przedsiębiorca ma pełne prawo do podwyższenia wysokości opłat za świadczone usługi w zależności od inflacji i aktualnych kosztów działalności, to nie może on - zastrzegając sobie prawo do zmiany wysokości opłaty na mocy jednostronnej decyzji – naruszać wynikającego z art. 384¹ § 1 Kodeksu cywilnego obowiązku doręczenia wzorca stronie umowy. Zgodnie z ww. przepisem, wzorzec wydany w czasie trwania stosunku umownego o charakterze ciągłym wiąże drugą stronę, jeżeli został doręczony stronie przed zawarciem umowy, a strona nie wypowiedziała umowy w najbliższym terminie wypowiedzenia. Zgodnie z art. 385³ pkt 20 Kodeksu cywilnego za niedozwolone uznaje się te postanowienia umowne, które przewidują uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy, bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy. Postanowienia § 10 ust. 10 Statutu upoważniają Przedsiębiorcę do istotnej (10%) zmiany wysokości opłaty obciążającej konsumenta, przy czym zmiana wysokości tej opłaty nie jest uznana za zmianę warunków umowy. Oznacza to, że konsument w przypadku podwyższenia wysokości opłaty nie ma prawa do odstąpienia od umowy, przed wejściem w życie zmienionych warunków świadczenia usługi*".

Postanowienie § 3 pkt b) ppkt 4 i § 3 pkt c) pkt 1 wzorca umownego pn. „Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4” także przyznaje przedsiębiorcy możliwość zmiany opłat miesięcznego czesnego, jak również stawki dziennej za wyżywienie dziecka. Opłaty te stanowią główne świadczenie po stronie konsumenta, a tym samym istotny warunek zawartej przez strony umowy. Sformułowania zastrzegające możliwość ich zmian - pomimo ograniczenia, że nie mogą wynosić więcej niż 10% (czesne) i 20% (wyżywienie) - nie zapewniają konsumentom ani poczucia bezpieczeństwa, co do stałości określonych opłat, ani też prawa do odstąpienia od umowy przed wejściem w życie nowych opłat. Należy w tym miejscu wskazać, iż powyższa umowa zawierana jest na stosunkowo krótki okres jednego roku określanego jako „rok szkolny”, a tym samym przedsiębiorca ma możliwość takiego skalkulowania przedmiotowych opłat aby osiągnąć zamierzony w danym roku wynik ekonomiczny. Oczywistym jest również fakt, iż w trakcie roku szkolnego zmiana przedszkola jest bardzo utrudniona, w związku z czym

rodzice/opiekunowie są *de facto* przymuszeni do zaakceptowania nowej stawki. Tak więc, w opinii Prezesa Urzędu, podwyższanie przedmiotowych opłat w ciągu „roku przedszkolnego” powinno być zatem wyjątkiem i nadto opierać się na wymiernym wskaźniku, jakim winien być wskaźnik inflacji.

Reasumując, w ocenie Prezesa Urzędu wymienione postanowienia wzorca umowy wywołują te same skutki prawne co przytoczone postanowienia z Rejestru, przyznając prawo przedsiębiorcy do podwyższenia ceny bez precyzyjnego wskazania przyczyn. W związku z tym, mimo różnic w sformułowaniu treści należy uznać je za tożsame z ww. klauzulami Rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone na podstawie wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu uznał, iż wskazane zapisy umowne mieszczą się w hipotezach wymienionych klauzul wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod poz. 59, 547 i 643.

Ad.2.

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)* stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa *o ochronie (...)* nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów, wszystkich konsumentów będących klientami przedsiębiorcy, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nim umowę w zakresie sprawowania opieki nad dzieckiem. Należy mieć na uwadze, iż z uwagi na specyfikę działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę, krąg klientów z którymi w kolejnych okresach zawierane są przedmiotowe umowy, w każdym roku „przedszkolnym” jest inny.

Tak więc, w rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych klientów przedsiębiorcy.

Reasumując, skoro wykazano powyżej, iż kwestionowane zapisy wzorca umownego są tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i naruszają interesy konsumentów – będących klientami przedsiębiorcy, to posługiwanie się nimi w obrocie konsumenckim uznać należy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 24 ust.2 pkt 1) ustawy *o ochronie (...)*.

Zgodnie z art. 28 ustawy *o ochronie (...)*, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia

tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie.

Halina Kasprzyk, prowadząca Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny „Mały Twórca” we Wrocław, zobowiązała się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wzmiankowanemu naruszeniu poprzez wykreślenie postanowień umowy, naruszających przepisy art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1) ustawy *o ochronie (...)*, oraz przedstawiła projekt nowego „Zgłoszenie dziecka do Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego „Mały Twórca” we Wrocławiu przy ulicy Chojnowskiej 4”. Analizując ww. projekt Prezes Urzędu uznał, iż nie zawiera on już zapisów mogących godzić w zbiorowe interesy konsumentów. Wykreślając w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu umownym kwestionowane postanowienie § 3 pkt b) ppkt 4 i sporządzając nowe postanowienie w miejsce negowanego § 3 pkt c) pkt 1 (patrz pkt 4 ustalonego stanu faktycznego, str. 3-4 decyzji), przedsiębiorca uwzględnił obowiązujące przepisy prawa, w szczególności art. 385 i nast. *k.c.* Zdaniem Prezesa Urzędu tak opracowane zapisy ww. wzorca umownego mogą zostać wprowadzone do obrotu konsumenckiego w miejsce dotychczas obowiązujących (patrz pkt I decyzji). Należy jednak wskazać, iż przez zastąpienie lub wykreślenie kwestionowanych postanowień nowymi, zaakceptowanymi przez Prezesa Urzędu, rozumie się nie tylko stosowanie ich przy nowo podpisywanych umowach, ale i także ich zmianę w aktualnie obowiązujących umowach, co oznacza konieczność aneksowania wszystkich umów istniejących w obrocie bądź przynajmniej podjęcia przez przedsiębiorcę udokumentowanych działań zmierzających do zmiany wcześniej zawartych umów, polegających na przedstawieniu wszystkim kontrahentom aneksów zawierających nowe regulacje.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w pkt I sentencji decyzji.

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy *o ochronie (...)* Prezes Urzędu nakłada na Halinę Kasprzyk, prowadzącą Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny „Mały Twórca” ul. Chojnowska 4, 53-617 Wrocław, obowiązek złożenia w terminie do dnia 31 października 2008 r. informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

W związku z tym, należało orzec jak w pkt II sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku art. 479²⁸ § 2 *k.p.c.*, od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury we Wrocławiu.

Z up. Prezesa UOKiK
Zbigniew Jurczyk
Dyrektor UOKiK Del. Wrocław